

NOVO PRAVDA

Uredništvo in uprava v Ljubljani,
Gradišče št. 7. — Telefon št. 77.

NARODNO-SOCIJALISTIČNI TEDNIK

Naročnina: 4 Din., za inozemstvo
6 Din. na mesec. Izhaja ob sobotah.

Delovno ljudstvo naj sodi.

Ljubljana, dne 2. februarja 1923.

Današnji čas noče poznati idealov, noče pomagati trpečemu ljudstvu. Ne bo preostalo družega, kot da si ljudstvo pomore samo. Od takozvanih voditeljev ni pričakovati ničesar.

Razpuščen državni zbor je bil slab, tako slab, da bi slabši biti ne mogel. To je čutil narod najbolj, čutil je to na lastni koži. Gospodarske razmere so se slabšale od dne do dne, draginja je rasla, dohodki so ostali isti ali so se celo zmanjšali. Ustroj naše države je tak, da more priti zboljšanje naših razmer le od parlamenta. Drugega izhoda za enkrat ni. In ako je parlament slab, ako sede tam poslanci, ki se za narod ne brigajo, potem nastanejo razmere, kakoršne preživljamo v sedanjem času. Ta skrajno slabi parlament, ki je razpuščen in ki je zakrivil te žalostne razmere, bo nadomestil novi parlament, ki se bo volil dne 18. marca.

Prva skrb Narodno - socialistične stranke, ki se zavzema za ljudstvo, je bila, gledati na to, da bo novi parlament boljši od starega, predvsem pa, da bo v novem parlamentu delovno ljudstvo bolje zastopano, kakor je bilo v razpuščenem parlamentu. Da se to doseže, je stopila Narodno-socialistična stranka v stik z ostalimi socialističnimi strankami in predlagala, da naj nastopi pri volitvah, dne 18. marca celokupno delovno ljudstvo — skupno. Delovnemu ljudstvu je bil ta korak Narodno-socialistične stranke nad vse simpatičen in lahko rečemo, da je delovno ljudstvo komaj čakalo skupnega nastopa, da pokaže tako svojo velikansko moč in da si s to močjo zboljša svoje naravnost neznozne razmere. Delovno ljudstvo in Narodno-socialistična stranka sta mislila, komunistični in socialno-demokratski voditelji pa so obrnili.

Nobenega skupnega nastopa, skupen nastop je nemogoče, so rekli komunistični in socialdemokratski voditelji! Komunisti ne morejo iti skupaj s socialnimi demokrati, socialni demokrati se zopet tepo med seboj in dele v več vrst, sploh tudi z narodnimi socialisti ne marajo nastopiti skupno. Zakaj vse to? Samo radi tega, ker se tepo komunistični in socialno-demokratski voditelji med seboj, ker se osebno sovražijo med seboj, ne more priti do skupnega nastopa vsega delovnega ljudstva pri bodočih državnozborskih volitvah. Vsak teh voditeljev ima, ali vsaj misli, da ima, nekaj ljudi za seboj, in tako upa, da ga bodo ti privrženci spravili v državni zbor. Če bi se pa vse stranke lepo združile, bi te ničle, ki ne delajo nič drugega, kakor zdražbo, enostavno izginile in prišli bi na površje poštene in za ljudski blagor vneti ljudje. To je bilo treba prepričati, in to so komunistični in socialno-demokratski voditelji tudi storili. Narodno-socialistična stranka je bila tako poštena, da je pri pogajanjih izjavila, da se ji ne gre za mandate, gre se ji edino za uspeh delovnega ljudstva, o kandidatih, kdo naj bo poslanec, to naj odloči delovno ljudstvo čisto samo. Delovno ljudstvo bo že znalo izbrati prave ljudi. O tem komunistični in socialdemokratski voditelji niso hoteli ničesar slišati.

Sedaj pa naj sodi delovno ljudstvo samo. Sodijo naj predvsem oni delavski sloji, ki pripadajo še danes komunistom in socialdemokratom vseh struj. Sodijo naj o svojih voditeljih, kako skrbe za blagor delovnega ljudstva.

Da bi zakrili delovnemu ljudstvu svojo grdo in naravnost izdajalsko politiko, pišejo sedaj o naši stranki, ki se je hotela za blagor delovnega ljudstva takorekoč žrtvovati, da se je ponujala vsem soc. strankam, da pa je nihče ni maral in da bo morala nastopiti sedaj

samostojno. To je hinavstvo, ki mu ga ni primere. Sedaj razumemo, zakaj naši delovni sloji ne morejo ničesar doseči, zakaj nas kapitalizem vedno hujše davi! Zato ker so voditelji komunistov in socialnih demokratov sami hinavci in zapeljivci delovnega ljudstva! Narodno soc. stranka, da se je ponujala? Ona je hotela združiti ves proletarijat, ona je hotela, da skupno nastopi proletarijat duševni in ročni in pokaže svojo veliko moč. Sedaj pa pišejo ti hinavci, da se je NSS ponujala. Sodrugi komunisti in socialdemokrati, poglejte vendar enkrat svojim voditeljem v lice, iztrgajte jim krinko z obraza! Dokler tega ne storite, boste trpeli, kakor ste trpeli. Vodili vas bodo za nos, kakor do sedaj, cepili bodo vaše vrste in se pehali za osebnimi koristi, kakor je to storil Kristan, ki je uporabljal delavstvo samo za to, da ga je posadilo na konja.

Enotna fronta delovnega ljudstva je uničena po zaslugi voditeljev komunistov in socialnih demokratov! Delovno ljudstvo naj te voditelje sodi in obsodi. Narodno-socialistična stranka bo nastopila pri volitvah popolnoma samostojno in zbrala pod svojim praporom ves dobro misleči proletarijat Slovenije. 18. marc bo pokazal, da delovno ljudstvo NSS zaupa. NSS se bo izkazala vredno zaupanja, in bo — kot doslej delala na to, da se ves duševni in ročni proletarijat zedini v eno samo nepremagljivo vrsto. Tovariši in sodrugi na delo, da izvršimo zgodovinsko nalogo našega proletarijata.

Izreden strankin zbor NSS.

Z vsakim dnevom moremo beležiti večji napredek narodno-socialistične ideje. Danes že skoraj ni občine, kjer ne bi imei pristašev. Tiho, brez hrupa, skoraj neopaženo prodira narodno-socialistična misel v srca jugoslovanskega delovnega ljudstva. Korak za korakom se spopolnjuje naša stranka. Majhna so bila naša zborovanja pred 4. leti, a danes so strankini zbori parlament resnega in požrtvovalnega dela naše stranke. Izreden strankin zbor, ki se je vršil v nedeljo 28. januarja t. l. v Ljubljani je bil po udeležbi, kakor tudi po temeljiti stvarni razpravi, eden najlepših, kar jih je imela NSS, kar je dokaz, da se naše organizacije prav dobro zavedajo, kako velikega pomena so bližajoče se državnozborske volitve. Zborovanja se je udeležilo 146 zaupnikov-delegatov, ki so zastopali 43 krajevnih organizacij. Razumljivo je, da je bila vsled tolikega števila dvorana mestnega magistrata skoro premajhna in se je moralo postaviti precejšnje število stolov v dvorano, a kljub temu, so nekateri tovariši še stoji sledili celodnevnomu zborovanju.

Točno ob 9.30 otvori načelnik NSS tov. Ivan Deržič izreden strankin zbor. Pozdravi vse delegate, posebno one iz Dalmacije in Hrvatske ter z dežele, ki se niso strašili ne stroškov ne truda, da morejo prisostvovati strankinemu posvetovanju. Načelnik sporoči delegatom, da je pred nekaj dnevi smrtno ponesrečil tov. Ivan Perme z Grosuplja in jih pozove, da se v znak žalovanja vzdignejo s sedežev, ter s tem počaste spomin dragega nam tovariša. Potem poroča, da je strankino načelstvo glasom resolucije, ki je bila sprejeta na seji širšega izvrševalnega odbora dne 6. januarja 1923 storila vse korake, da se omogoči socialističen blok. Načelstvo je izvolilo tovariše Rudolfa Juvana, Ivana Tavčarja in Frana Ravnika, ki so imeli nalogo voditi razgovore s socialističnimi skupinami za osnovanje enotnega socialističnega bloka. Nato poda kot prvemu besedo tov. Ravnika, kot zapisnikarju naše delegacije, ki prečita točen zapisnik o vseh pogajanjih.

Glavni referent tov. Ivan Tavčar omenja ofenzivo kapitala, poroča podrobno o razcepljenosti v socialno demokratskih vrstah in o komunizmu. Povdarja, da je edino NSS ohranila enotnost in discipliniranost. Poroča o enotni socialistični fronti in kako so si zastopniki NSS predstavljali to fronto. Komentira potek pogajanj in odločno zavrača vsa podtikanja nasprotnih strank. Govori o zakonu o zaščiti države in pojasnjuje, zakaj je naša stranka glasovala za ta zakon. Konstatirati je treba, da je delavstvo za enoten blok, da so pa bili proti bloku nekateri voditelji, predvsem Golouh iz Maribora in dr. Lemež in še nekateri drugi iz Ljubljane. Končno povdarja, da NSS se tem še ni prenehala delati za enotno fronto in sicer z delavstvom samim, nikakor pa ne s takimi voditelji. Zaključuje svoje poročilo: »Enotna fronta je mrtva, živele enotna fronta!« Poročilo tov. Tavčarja je bilo sprejeto z burnim odobravanjem. Nato sledi debata, v katero je poseglo več tovarišev in je bil soglasno sprejet predlog, da strankin zbor izreka svojo zahvalo in zaupanje tovarišem, ki so vodili pogajanja za enoten socialistični blok.

Tov. podnačelnik R. Juvan predlaga, da pošlje zbor brzogovorni pozdrav našemu skupnemu voditelju br. Václavu Klofaču. Predlog je bil z burnim ploskanjem sprejet.

Sledi točka o našem nastopu pri volitvah. V debato je poseglo več tovarišev, ki so se vsi izrekli za samostojen nastop. Predlog za samostojen nastop je bil nato z velikim odobravanjem sprejet. Nato se zborovanje prekine ter naznani predsednik, da se nadaljuje točno ob dveh popoldne.

Pri popoldanskem zborovanju poroča prvi tov. podnačelnik R. Juvan in podaja obširna navodila krajevnim organizacijam za čas volilnega boja. Polaga prav posebno važnost na podrobno delo in pozivlje volilne odbore, da vrše točno svoje dolžnosti v volilni borbi. »Zavedajmo se,« pravi, da smo stranka proletarcev, ki nima volilnih fondov, zato gremo v borbo za ideje in ne za denar!« Priporoča, da naj bo volilni boj dostojen in morajo odpasti vsi osebni napadi. Preveč je bilo umazane-ga boja. Zato naj pokažemo narodni socialisti prvi, da se mora tudi v politiko zanešiti dostojnost in poštenost. Končno omenja delo za »Novo Pravdo«, ker je to edino naše glasilo, zato moramo list razširjati in mora biti naročnik vsak pristaš NSS. Poročilo je bilo sprejeto z velikim odobravanjem.

Tov. podžupan Žabkar priporoča uvaževanje nasvetov tov. Juvana. Priporoča več požrtvovalnosti za stranko. Želi, da »Nova Pravda« piše taktno. Spopolniti moramo naše organizatorično delo in poda več navodil glede podrobnega dela v volilni borbi. V debato poseže še več tovarišev, na kar sledi poročilo programatičnega odseka.

Tov. Tavčar pojasni sestavo resolucij, jih prečita in utemeljuje. Po daljši debati so bile sprejete sledeče resolucije:

Resolucije.

I.

a) V smislu sklepa širšega izvrševalnega odbora NSS, dne 6. jan. 1923 je pričelo načelstvo stranke razgovore z drugimi socialističnimi strankami, da se ustanovi enotna fronta delovnega ljudstva. Zastopniki socialističnega delavstva okrog »Delavskih novic« in »Zarje« v Ljubljani in »Enakosti« v Mariboru so na socialistični konferenci, dne 21. januarja 1923 v »Delavskem domu« v Ljubljani odklonili predlog NSS, da se stvari enotna fronta delovnega ljudstva na podlagi federacije socialističnih strank z enotnim akcijskim programom. Ugotavlja se, da so predvsem voditelji

bivših komunistov in socialnih demokratov vseh struj krivi, da se ni ustanovila enotna fronta delovnega ljudstva, ki bi prvič nastopila že pri prihodnjih volitvah v narodno skupščino. Krivi zato, ker so ti voditelji smatrali za važnejše, ugotavljati razne problematične socialistične teorije in razlike med narodnim socializmom in marksizmom ter končno zahtevati, da si NSS osvoji njihova mnenja za ceno lastnega programa, mesto da bi stavljali predloge za praktično delo v korist delovnega ljudstva. *Marxiistični socialisti so odgovorni delovnemu ljudstvu za vso škodo, ki bo nastala vsled neenotnega nastopa in to v času najhujše reakcije in ofenzive kapitalizma.*

b) Zaenkrat se torej ni posrečilo stvoriti enotne fronte delovnega ljudstva. Vendar bo NSS še vedno naprej odločno delala na to, da se v najkrajšem času enotna fronta delovnega ljudstva ustanovi. *Ravnitako bo NSS vedno in v vsakem slučaju pripravljena sodelovati na skupnih akcijah delovnega razreda, če bodo za to dani vsi predpogoji.*

c) Pri volitvah v narodno skupščino dne 18. marca 1923 nastopi NSS v vseh okrajih Slovenije samostojno. Za vse ostale okraje v državi, kjer NSS ne more nastopiti samostojno, pa velja pravilo, da se stranka ne sme vezati z nobeno stranko, ki ne priznava socialističnih načel.

e) Za volitve v narodno skupščino izda načelstvo NSS proglas na delovno ljudstvo, kjer naj bodo izražene zahteve NSS, tičeče se političnih, kulturnih, socialnih in gospodarskih zadev našega javnega življenja.

II.

NSS je načelna nasprotnica vsakih terorističnih metod in zato najodločneje obsoja vse nasilne in reakcionarne odredbe, ki jih je vlada podvzela ali pa jih še namerava podvzeti proti pristašem delavskih strank. *NSS protestira proti vmešavanju vlade v volitve, ki morajo biti izraz svobodne volje naroda, protestira pa posebno proti temu, da bi vlada odločevala o pripustnosti ali nepripustnosti poedinih kandidatih list ali strank, ker spada to izključno v pristojnost sodišč. NSS v interesu obeh načel svobode in pravice zahteva popolno svobodo za ves narod, torej tudi za celokupen proletarijat, da se pri volitvah po svojem prepričanju odloči za katero stranko se hoče.*

III.

a) NSS protestira z ogorčenjem proti temu, da je vlada popolnoma ravnodušna vspricho težki usodi naših neosvojenih bratov v Italiji in Avstriji. *Konstatira z ogorčenjem vladno popustljivost napram italijanskemu fašizmu, ki je avantgarda italijanskega imperijalizma, kapitalizma in reakcije.*

b) NSS protestira z ogorčenjem tudi proti tajni diplomaciji in tajnemu vedenju vladne vnanje politike, ki se izmika vsaki kontroli naroda.

c) NSS zahteva, da se ohrani mir, ki je za ureditev razmer med narodom in v državi tako potreben izmučenemu ljudstvu. NSS je prepričana, da ta potreba in želja naroda po miru nikakor ne bo oslabila pripravljenosti ljudstva, da v slučaju potrebe posredno doprinese največje žrtve za uresničenje svojih socialističnih in narodnih idealov.

IV.

Strankin zbor NSS v času, ko se javni nameščenci nahajajo v najtežji borbi za svoj obstoj, odločno obsoja postopanje režimskih strank napram javnim nameščencem, ki trpe vsled tega največjo bedo. Zahteva izboljšanje gmojnega stanja javnih nameščencev, kakor tudi maksimiranje draginjskih doklad in moderno ter socialno pravično službeno pragmatiko. NSS sprejme upravičene

zahteve javnih nameščencev za svoje zahteve in izjavlja, da bo kot doslej tudi za naprej zastopala z vso vneto interese javnih nameščencev, ki se krijejo z interesi ostalega v stranki organizirane-ga delovnega ljudstva.

Nato sledi poročilo odseka za sestavo kandidatne liste, katero je podal tov. **Rupnik**. Po daljši razpravi so bile sprejete in odobrene sledeče kandidature. **Kot nosilec liste za mesto Ljubljano načelnik tov. Ivan Deržič, kot nosilec liste za ljubljansko - novomeško okrožje podnačelnik tov. Rudolf Juvan, nosilec liste za mariborsko - celjsko okrožje tov. Anton Brandner**. Kandidati posameznih srezov se v sporazumu z okrajnimi organizacijami imenujejo kasneje.

S tem je bil dnevni red izčrpan. Tov. načelnik Deržič se zahvali vsem zborovalcem ter referentom za njihovo požrtvovalnost, izrazi nado, da bo delo današnjega dneva rodilo lepe uspehe ter zaključil ob 5. uri popoldne zborovanje ob splošnem navdušenju delegatov za Narodno-socialistično stranko.

Politične vesti.

VOLITVE.

Smo v vsakem oziru čudna država. Drugod, ali recimo v Evropi se zanimajo vlade za državne posle, pri nas, ali recimo na Balkanu pa imamo vlado, za to, da se zanima za volitve, to pa ne iz državnega vidika, temveč iz strankarskega stališča. Naši radikalni ministri se vsedejo v Beogradu skupaj in govore o radikalni stranki. Torej države sploh ni, je samo radikalna stranka. Potem se vozijo gospodje ministri okoli, da agitirajo kot ministri za stranko. Kaj neki si misli o nas ostali svet? Kaj si misli, nam kaže vedno hujši padec dinarja. Ti ljudje enostavno niso zreli, da bi upravliali državo. In da svet še bolj natančno izve za vso našo nezmožnost ima vsak minister še svoj časopis, ki trobi vsak dan, kaj dotični gospod minister dela. Gospod minister so se peljali z avtomobilom (seveda z avtomobilom, ki ga plačujejo davkoplačevalci) v Z. Mesto je bilo v zastavah, bele device so čakale in gospod okrajni glavar se je pripeljal nasproti. Gospod minister so obiskali svoje sorodnike, gospod minister so... itd. itd. Gospod minister potujejo in agitirajo, narod strada, država propada, ljudje venejo in gospod minister se vozijo. In tako se pripravljajo volitve.

Volilni boj je v polnem teku. Pri nas

v Sloveniji

tega še ne občutimo tako, pač pa se pozna v drugih krajih naše države. V Sloveniji je postalo sedaj še celo bolj mirno. Demokrati so s svojo koncentracijo »naprednih sil« pri kraju in reči se mora, da prav udano čakajo smrti, ki bo točno nastopila 18. marca zvečer. Druge stranke agitirajo tiho in mirno, brez hrupa. Le tu in tam se pripeti kak neljub incident. Tako je nedavno oklofutal najnovejši republikanec, bivši samostojnež, zemljoradnik in radičev, dr. Anton Novačan, klerikalnega poslanca Pušenjaka. Teško se je izreči, če bodo te klofute v sedanjem volilnem boju zadnje. Res je sicer, da ima več ljudi kakor nalašč za klofute pripravna lica, drugi zopet roke, ki so takorekoč ustvarjena za klofutanje. In če prideta ravno dva taka skupaj, potem seveda se klofutam nikakor ni mogoče izogniti. Najbrž imata take lastnosti tudi Novačan in Pušenjak. Sicer pa smo Slovenci bolj mirni ljudje, le kadar je preveč cvička ali dobrega štajerskega vina, tedaj postanemo nevarni.

Socialistične stranke ne bodo nastopile skupno, delovno ljudstvo bi to sicer rado imelo, toda sodrugu Lemežu to ni povolji. On se drži krčevito navodil iz Moskve, da je treba proletarijat za vsako ceno cepiti. Kje drugje bi take gospodke postavili malo na hladno, pri nas pa smejo voditi delavce za nos, kolikor se jim poljubni. Seveda gospodek sodrugu Lemež sedi udobno v svoji odvetniški pisarni in o pravem času dobi svojo lepo plačo. Za kratek čas pa se potem gre politiko. Saj so ljudje tako neumni! zakaj bi jih advokat malo ne potegnil. Če pa zapeljani delavci napravijo potem kako neumnost, je še vedno prilika, da se človek umakne. Sicer pa, kaj bi toliko pisali, delavstvo bo kmalu čutilo na lastni koži, od koga se je pustilo zapeljati.

V Hrvatski

je volilni boj v polnem teku. Listi so polni samo volilnih novic. Radić je razglasil zopet enkrat republiko. Pred volitvami to posebno vleče. Rekel je tudi, da bo dobil 100 mandatov. No, Radić zna barantati in se bo tudi za število svojih mandatov pobotal.

Demokrati na Hrvatskem so si skočili v lase. Davidovičevi, kakor Pribičevići pristaši bodo postavili svoje liste, zedinili se bodo 18. marca, ko bodo složno ležali drug poleg drugega — na tleh.

V Bosni

se kaže grupacija velikih strank. Hrvati bodo nastopili skupno in sicer klerikalci in Hrvatska težačka stranka. Tudi muslimani bodo šli vsi s Spahovo stranko. Na drugi strani pa se skušajo združiti tudi Srbi.

V Vojvodini

se bje med Protičem in Pašičem hud boj. Soditi po pisavi listov, pridobiva Protič vedno več pristašev. Pašič, naš dober in veliki državnik, Pašič, bog mu daj dolgo življenje, se je združil z Nemci in Madžari. Nemci in Madžari niso imeli volne pravice, ko pa so sklenili s Pašičem pakt, so jo dobili takoj. E. pa zna ovaj naš čiča Niko! Kakor rečeno, naj ga nam bog ohrani še dolgo!

V Srbiji

pa je med strankami taka zmeda, da se je le težko spoznati. Stranke se cepijo, vsaki dan se bere o kaki novi stranki in vse imajo najboljšo »šance«. Sicer pa preživlja beograjska porodica težke čase. Njene najboljši člane, tudi tude, ki poznajo celo korupcijo že od konca do kraja in katerim se ni treba več učiti, kako se izžema država, je Srbija ne-hvaležno zavrgla. Tako kandidirajo skoraj vsi ministri, vsi pristni cincarji, izven Srbije. Zaenkrat so se zaleteli v Bosno zlato, kjer so ljudje še kosmati, da jih obrijejo. Vendar pa v Bosni cincarjev ne marajo bogve kako. Celu nabudni Pašičev sin, ki zna nedvomno vse »kšefte« najbolje, ni našel pri Bosancih milosti. Mogoče jo še bo.

Nekaj statistike o zadnjih državno-zborskih volitvah ter iz razpuščene zbornice.

Potrebno je, da prinesemo malo podatkov iz dobe zadnjih državnozbornskih volitev in narodne skupščine. Videli bomo, koliko strank je nastopilo pri zadnjih volitvah, koliko glasov in koliko poslancev je pripadlo posameznim strankam. Dalje bomo videli, kako so se posamezne stranke razvijale v parlamentu. Več poslancev je izstopilo iz strank, od katerih so bili izvoljeni. Nekatere stranke so se tekom dveh let delile, tako je na pr. zemljoradniška stranka razpadla kar na štiri dele.

Na podlagi tukaj podanih števil bomo pa naši čitatelji, po novih volitvah videli kako so posamezne stranke napredovale ali nazadovale, koliko je nastalo novih strank, sploh, kako se je razvijalo naše politično življenje od konca leta 1920 naprej.

Pri zadnjih državnozbornskih volitvah so nastopile spodaj navedene stranke, ki so dobile sledeče število glasov in poslancev:

	glasov:	posl.:
Demokrati	319.448	92
Radikalni	248.575	91
Radićeva stranka	230.590	50
Komunisti	198.736	58
Zemljoradniki in SKS	151.603	39
Hrv. in slov. klerikalci	111.274	27
Muslimani	110.895	24
Soc. demokrati	46.792	10
Hrvatska težačka str.	38.400	7
Nacionalni Turki	30.029	8
Hrvatska zajednica	25.867	4
Republikanci	18.136	3
Frankovci	10.880	2
Trumbićeva skupina	6.581	1
Narodni socialisti	6.186	2
Liberalci	5.061	1
Prekm. gospod. stranka	1.960	—
Čehi	706	—

Pred razpustom pa je izgledala skupščina že precej drugače. Nacionalni Turki, ki so nastopili pri volitvah samostojno, so v skupščini izginili, spojili so se z radikalci in deloma z demokrati. Iz demokratske stranke je izstopilo 8 poslancev, iz radikalne trije. Tudi Protič in Ivanić nista štela kot polnovredna radikalca. Tako so imeli pred razpustom skupščine radikalci 92 in demokrati 85 poslancev. Komunistični

mandati so bili razveljavljeni. Radić s svojimi poslanci sploh ni prišel v parlament kljub temu pa je izgubil enega poslanca. Izneveril se mu je dr. Häusler. Hudo se je godilo zemljoradniškemu klubu. Pri njegovi ustanovitvi so mu prerokovali velike uspehe in sijajno bodočnost. Toda gospodje so se prav kmalu začeli ravšati in kavšati. Najprej so izstopili iz zemljoradniškega kluba slovenski samostojni kmetje. Pucelj je postal minister in dr. Vošnjak poslanik v Pragi. Srbski zemljoradniki so tedaj rekli, da so slovenski samostojneži čisto navadni koristolovci. Toda v zemljoradniškem klubu so se kavšali dalje. Izstopil je Divljan in ustanovil s sedmimi poslanci, ki so mu sledili Narodni seljaški klub. Pozneje je izstopil še Avramovič in potegnil seboj 2 poslance. Tako so nastale tekom dveh let iz ene stranke kar štiri. Kakor se vidi, razredna zavest naših seljakov, kmetov, zemljoradnikov itd. ni prevelika. Tudi Muslimanski klub se je razcepil v dve stranki, ki se sedaj hudo bijeta. Kakor Radićeva stranka, je ostala izven skupščine tudi Hrvatska težačka stranka (iz Bosne) s svojimi 7 poslanci in Hrvatska zajednica s štirimi poslanci. Pri drugih strankah ni bilo nikakih izprememb.

Socialni demokrati so se cepili na razne skupine in stranke, vsaka skupina je izključevala druge, stranke so odrekale poslancem pravico do poslanskih mest. Tako so delali za delovno ljudstvo soc. demokrati. No, nazadnje je šel en voditelj (Tone Kristan) med bankirje, drugi voditelj (Etbin Kristan) pa v službo režima. Ostali pa so se prepirali in pretepali dalje.

Nov dnevnik. Vtorek dne 30. jan. je izšla prva številka novega radikalnega dnevnika »Jutranje Novosti«. List je slabo urejevan in je razočaral. Zanimivo je to, da se silno baha, kako veliko denarja ima na razpolago. Trdi, da ga ima toliko, kakor noben drugi list. »Jutro« s svojimi milijoni je dobilo torej dobro »podkovanega« konkurenta. V ostalem ima list obliko nekdanje »Jugoslavije«. Prva stran je tehnično kopirana po »Jutru«, vsebinsko pa »Jutro« rafiniranostj dateko ne doseže.

Svetovni pregled.

Francosko - nemški spor.

Zadnjič smo pisali, da je izbruhnila stavka v celem ruhrskem ozemlju. Stavka je bila kmalu končana in delavci so se zopet podali na delo. Danes stavkajo samo še železničarji, pa tudi ne vsi, le delne stavke se pojavljajo. Nemci so zagнали velikanski krik v svet, mislili so, da bo vse na njihovi strani. Toda kakor se sedaj kaže, se za nemško križanje nihče ne zmeni več. Eno je sedaj skoraj že gotovo. Mednarodnih zapletljajev, ako se ne zgodi kaj izrednega, radi zasedbe ruhrskega ozemlja ne bo. Nemci so znali sprva silno dobro lagati, delali so se tako nedolžne, kakor bi bili sama jagnjeta. Mi, ki smo imeli pred in med vojno z Nemci dovolj opravka, poznamo te nemške metode. Kljub temu, da so pravzaprav vsega krivi, se znajo delati tako nedolžne, kakor bi ne bili v stanu nikomur skriviti lasu. Toda svet jih je spoznal. Se se jim posreči semtertje trenutno varati narode, pa tudi njihov lasten narod, toda prav kmalu se pride vsem lažem na sled. Danes se ve, da je bilo vse, kar so Nemci pisali o načinu in poteku zasedbe zlagano, in sicer čisto nesramno zlagano. Nemci so si s tem seveda silno škodili, škodili si so toliko, da jih nihče več ne smatra resnim. Med tem ko je sprva izgledalo, da sta Amerika in Anglija neprijazni francoskemu koraku, se kaže sedaj vedno bolj, da dajeta ti dve veliki državi Franciji prav. Danes je jasno, da je Nemčija goljufala na vseh koncih in krajih. Ni goljufala samo nemška vlada, temveč goljufalo je enostavno vse. Samo en primer. Nemška vlada je vedno trdila, da nima denarja, da je davčna moč nemškega naroda izčrpana. Toda, kako je izgledalo v resnici. Sedaj so prišli na to, in da je to res, potrjujejo celo nemški listi, da je samo znani Stinnes plačal premalo davka in sicer malenkost 160 tisoč milijonov mark. Ako so delali vsi nemški veliki in mali bogataši tako, potem seveda vlada ni mogla imeti denarja. Davki pa so se zakrivali z vednostjo vlade, kajti vlada ni hotela pobirati velikih davkov, da je

mogla potem trditi, da ne more plačati vojne odškodnine.

In nemška vlada je trobila dan na dan v svet: rada bi plačala, pa ne morem. Ali so hinavci, ti Nemci! Hoteli so se lepo izmuzniti in nič plačati. Tako, bi si prilhranili denar za priprave na novo vojno ter v kratkem zadostili svoji želji po maščevanju.

Zanimivo je, kako drugi danes Nemce že poznajo. Nemška vlada je poslala angleški pismen protest proti zasedbi ruhrskega ozemlja, toda angleška vlada protesta niti sprejeti ni hotela. Nemčija je poskusila drugič, toda Anglija ga tudi drugič ni hotela sprejeti. Dalje je jako zanimivo, da je uvidel slepomišenje nemške vlade tudi nemški narod sam. Danes se oglašajo že nemški listi, ki napadajo vlado, češ, da je ona kriva, da je prišlo tako daleč.

Vse kaže, da se topot Nemcem ne bo posrečilo prevariti svet, kakor se jim je to posrečilo leta 1914.

Pred hudimi notranjimi boji v Nemčiji.

Nemški listi pišejo za enotno fronto nemškega ljudstva proti francoskemu nasilju, kakor ravno imenujejo zasedbo ruhrskega ozemlja. V resnici je prvotno izgledalo, da se bo ves nemški narod združil, in ravno nemški socialni demokrati so bili tisti, ki so se med prvimi odzvali klicu po enotni fronti. Danes nemški socialisti že malo popuščajo, danes se jim zdi, vsaj iz njihovih časopisov se da to posneti, da so se dali ravno tako »potegniti«, kakor leta 1914. ko so v svojem velikem navdušenju za veliko nemško državo sezgali na javnem trgu rdečo zastavo ter izjavili, da se čutijo od sedaj naprej samo Nemce. Vsega tega nemškimi socialnim demokratom ne zamerimo; oni povsem razumejo, da si morejo nemški delavci pomagati le v nacionalni državi. Socialistični družabni red je mogoče vpeljati le, če so vsi narodi združeni v narodnih državah. To je predpogoj za vpeljavo socializma, vse drugo je sanjarenje in se mora končati le s sličnim polomom, kakor smo ga videli v Rusiji. Nemški socialni demokrati ljubijo nemško republiko in jo hočejo varovati.

Enotno fronto pa so odklonili nemški nacionalisti; rekli so, da z internacionalnimi socialisti nočejo imeti nič skupnega. Sramota za Nemčijo je, tako so izvajali, da je republika, sramota je, da imajo v tej nemški republiki socialisti tako veliko moč. Naloga nacionalistov mora biti, da sedaj v tem ugodnem trenutku, ko je ves nemški narod razburjen, planejo po socialistih in republiko, ter oboje uničijo. To da bi bilo pravo nemško narodno delo! Nemški nacionalisti vidijo torej sovražnika v prvi vrsti v lastnem narodu, in šele v drugi vrsti v Francozih ter ostali ententi. Socialni demokrati so nacionalcem na potu, ker so jim izvili iz rok moč, tako da ne morejo več izžemati delavstva, ker je postalo samozavestno in se ne da več izrabljati od velikih gospodov, ki sicer ničesar ne delajo, pač pa bi radi zapovedovali in dobro živeli. In nacionalisti, posebno bavarski so se v resnici pripravljali, da bi si podjarmili delavstvo. Ustanovili so fašistom slično organizacijo, ki jo vodijo visoki oficirji v zvezi z Ludendorffom in bivšim bavarskim prestolonaslednikom. Zadnje nedeljo bi bila morala »izbruhniti« na Bavarskem nacionalistična protirevolucija. Hoteli so vreči republiko in pomoriti delav. voditelje. Toda nemško delavstvo ni tako kakor italijansko. Voditelji nemške socialno-demokratske stranke, niso taki reveži in koristolovci, kakor jih najdemo v vrstah slovenskih komunistov in socialnih demokratov, ki znajo samo razdirati delavske vrste in riniti svoje revne osebe v ospredje; voditelji nemške socialne demokracije so možje na svojem mestu, ki delavstva ne zapuste, tudi v usodnih trenutkih ne! Soc. demokrati so nastopili odločno proti nakanam nacionalistov, osrednja vlada v Berlinu se je ustrašila in takoj je dala bavarski vladi nalog, da naj nastopi z vso odločnostjo proti nacionalistom. Bavarska vlada, do sedaj najpokornejši sluga nacionalistov, se prej za ukaze iz Berlina ni mnogo zmenila, toda sedaj je videla, da stoji za berlinsko vlado socialni demokrati in je takoj nastopila proti nacionalistom. Razglasila obsedno stanje in prepovedala vse shode. Nacionalisti so rjovel. Nečuvno, oni da bi ne smeli uničiti republiko in pomoriti socialistov?! Nazadnje se je

vlada je omehčala in dovolila nekaj shodov. Na shodih ni bilo govora o Francozih; govorili so samo o tem, kako bo v Nemčiji kmalu tekla kri ter kako bodo obešali in streljali socialistične pse.

Umevno je, da socialisti ne bodo držali rok križem. Ni torej izključeno, da pride v Nemčiji kmalu do resnih notranjih nemirov.

Iz navedenega se jasno vidi, da je nacionalizem meščanskim strankam samo maska, pod katero skušajo imeti zaslužnjem priprost narod. Buržuji žvižgajo na narod in narodnost v najresnejših trenutkih, oni so narodni samo tako dolgo, dokler jim narodnost kaj nese. Resnično narodne so danes samo socialistične stranke, ki vidijo narodnost v tem, da mora postati deležen vseh dobrot ves narod, ne pa samo posamezniki.

ČEHOSLOVAŠKA.

Bušehradška železnica ustavi svojim uslužbencem plače. Bušehradška železnica je precej velika privatna železnica. Pred vojno je delala dobro. Med vojno ji je šlo, kakor vsem drugim železnicam, slabo. Po vojni se stanje ni zboljšalo. Že dalj časa se je pogajala z vlado radi izplačila vojnih dodatkov, da pokrije tako izgube prejšnjih let. Pogajanja so se radi napada na finančnega ministra zavlekla. Da prisili vlado k hitrejši odločitvi je razglasil upravni svet, da bo izplačal 1. februarja samo polovico plač in mezd.

AVSTRIJA.

Velike demonstracije. V vseh avstrijskih mestih so se vršile pretekle soboto velike delavske demonstracije. Na Dunaju je korakalo v spredu nad 100.000 uradnikov in delavcev. Delavstvo je demonstriralo v prvi vrsti za to, da se povečajo brezposelnim podpore, dalje za varstvo socialnih zakonov in končno proti reakciji, ki jo skuša vpletati sedanja klerikalna vlada. Zanimivo je, da je bilo v spredu veliko uradnikov, posebno bančnih. Inteligenca v Avstriji prehaja v socialistični tabor. In tako je prav.

OGRSKA.

Velike zaloge moke. — Pospeševanje izvoza. — Nemci iz ruhrskega ozemlja hočejo pokupiti ogrske tovarne. Da se popravi ogrska valuta se pogajajo v ministrstvu za gospodarstvo radi izvoza žita. Na Ogrskem se nahajajo velikanske zaloge moke. V skladiščih velikih mlinov leži 2500 vagonov za izvoz pripravljene moke. V celem bo imela Ogrska 5000 vagonov moke preveč, ki se bo morala izvoziti v druge države. Ministrstvo je sklenilo, da bo pustilo izvažati le prvovrstno moko, in to vsled tega, da bi ugled ogrske moke ne trpel. Razun tega ima Ogrska za izvoz pripravljenih 120 vagonov salam, 1000 vagonov čebule, 250 vagonov fižola, 500 vagonov sladkornja, 6.000.000 litrov najboljšega vina.

Radi padca nemške valute in dogodkov v ruhrskem ozemlju, je več nemških tovarn sklenilo, da pokupijo ogrske tovarne, da tako zadostijo odjemalcem na Ogrskem in na Balkanu.

ŠVICA.

Švica se pripravlja za vsak slučaj. Švicarski predsednik se je te dni, ko se je govorilo, da Švica mobilizira, izrazil, da so te govorice sicer prezdodne, vendar je ukrenila Švica vse potrebno, da bo za vsak slučaj pripravljena. Ako govori tako celo predsednik neutralne Švice, potem moramo pač skoraj z gotovostjo računati, da se bližajo izvanredni dogodki.

AMERIKA.

Preveč izobrazbe? V Ameriki se kregajo za in proti visokim šolam. Ameriške visoke šole se namreč strahovito hitro razvijajo. V zedinjenih državah je sedaj 500 visokih šol vseh vrst, med temi 200 pravih univerz. Leta 1910 je bilo 185.000 visokošolcev, sedaj pa jih je že okoli 400.000. Izračunali so, da bo, če pojde tako naprej, obstojalo ameriško ljudstvo leta 1973 le še iz profesorjev in dijakov.

Poročila z dežele.

Kamnik. V nedeljo, dne 21. t. m. se je pri nas vršil občni zbor podružnice Narodno-socialne Zveze, kateremu je predsedoval tov. Franc Dolenc. Tajni-

ško in blagajniško poročilo je podal tajnik Peternel, nakar je strokovni tajnik iz Ljubljane poročal o delavskem položaju, o potrebi organiziranja delavstva in o razmerah v smodnišnici. Po poročilih se je vršila volitev odbora. Izvoljeni so bili: za predsednika tov. Anton Peternel; tajnik tov. Pavel Majdič; blagajnik tov. Franc Dolenc; odborniki: Ivan Rogelj; Avgust Zamljen, Janez Kladnik in Jože Erbežnik. Novi odbor pozdravljamo in mu želimo mnogo uspeha v tekočem poslovnem letu.

Litija. V nedeljo 4. februarja t. l. se vrši v Litiji v gostilni Oblak dopoldne sestanek delovnega ljudstva, zvečer pa zabavni večer, ki ga priredi Narodno-socialna zveza s sodelovanjem godbe ZJZ iz Ljubljane. Pozivljemo tem potom naše ljubljanske tovariše in tovariše bližnje okolice, da nas v nedeljo sigurno posejijo. — Dodatno k našemu zadnjemu poročilu popravljamo, da je za blagajnika bil izvoljen tov. Zupančič in za tajnika tov. Kristan. V odbor so bili izvoljeni sledeči tov: Muzga Pavel, Likar Lenard in Lesjak Franc. Namestniki: Jošt Beti, Mandelj Josipa, Kralj Neža in Muzga Marija. Pregledovalci računov: Suler Tončka in Videmšek Ivan.

St. Pavel pri Preboldu. V nedeljo, dne 14. jan. ob 8. uri zjutraj se je vršil tu shod naše stranke, na katerem je poročal tov. Dobovišek. Shod je uspel sijajno ter so celo nasprotniki naše stranke priznali, da stojimo na pravem stališču. Govor tov. Dobovišek-a je bil tako prepričevalen, da mu niti najhušji nasprotniki niso mogli oporekati. Po shodu se je vršil občni zbor tukajšnje krajevne organizacije ter je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Bukove Franc, podpredsednik Prisljan Franc, tajnik Šetar Henrik, blagajnik Ban Josip, odborniki: Ternovšek Valentin, Lubej Ferdo, Herman Florjan, Kotnik Ivan, Štetka Jan. Pristopilo je mnogo novih članov, ter se je nabralo 107 Din za tiskovni sklad, darovali so celo pristaši drugih strank.

Popoldne ob 3. uri se je vršil občni zbor krajevne organizacije Gomilsko-Trnava v Trnavi. Prostor gostilne tovariška Fonda so bili polni do zadnjega kotička. Poročal je tov. Dobovišek ter v krasnem govoru orisal današnji notranji in zunanji položaj. V debato je poseglo tudi par samostojnežev, ki pa ko končno utihnil v svesti si grehov, ki jih je zagrešila njihova stranka. Govornik je bil burno pozdravljen tudi od pristašev drugih strank. Ginljivo je bilo videti stare moške, ki so ga prosili, naj še pride večkrat med nje, kar je jasni dokaz, da tov. Dobovišek dobro umeje težnje, ki jih ima naše ljudstvo. Potek shoda je dokazal, da je ta organizacija ena najmočnejših podeželskih trdnjav naše stranke. Pri občnem zboru je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik Derča Vinko; podpredsed. Turk Ivan; tajnik Derča Franc; blagajnik Basle Ivan; odborniki: Derča Anton, Basle Anton, Lenko Andrej. Za tiskovni sklad se je nabralo 172 Din ter so tudi pristaši drugih strank darovali večje zneske. — Le tako naprej za boljšo narodovo bodočnost!

Ptuj. Dne 18. jan. se je vršil v Narodnem domu občni zbor tukajšnje krajevne organizacije, ki je bil prilično dobro obiskan. Izvoljen je bil soglasno sledeči odbor: Predsednik tov. Anton Blažek, odborniki: tov. Fenc Franjo, Šafar Franjo, Orel Leopold, Lupša Ivan, Vodopivec Hinko, Haladeja Andrej, Lenarčič Franjo in Belé Franjo. Shoda se je udeležil tudi tov. poslanec Brandner in kot odposlanec okrožne organizacije iz Maribora tov. Zupanec. Tovariš Brandner je kratko opisal delovanje obeh naših poslancev v parlamentu, kakor tudi objasniti politični položaj in volilni boj. Govoril je še tov. Zupanec, ki je v jedrnatih besedah navduševal zborovalce k solidarnemu, požrtvovalnemu nastopu za narodno socialistično stvar. Tov. Mikuletič je podal kratko poročilo delovanja tovarišev odbornikov v mestnem svetu, v kolikor to še ni bilo zapopadeno v obširnem tajniškem poročilu. Zborovalci so se zgražali nad podlostjo neutemeljenih zahrbtnih napadov na naše pristaše od strani demokratov, pujskih mladincov, ter so izrekli tov. poslancema Deržiču in Brandnerju, kakor tudi našim tovarišem odbornikom v mestnem svetu v Ptuj, soglasno zaupnico. Takoj po obč-

nem zboru se je konstituiral novo izvoljeni odbor in sicer je bil izvoljen za podpredsednika tov. Haladeja, za tajnika tov. Belé, za blagajnika tov. Orel. — Prepričani smo, da bo tudi novi odbor pridno na delu za našo idejo in za pravice izkoriščenega delovnega ljudstva, ker bo vreden naslednik prejšnjega odbora pod predsedstvom tov. Lenarčiča, ki je gotovo vršil svoje dolžnosti v polni meri, ter se proti vsakemu nasilju nasprotnikov tako idealno in žilavo boril, da mu je vsa stranka izrekla pohvalo in priznanje. Naprej do cilja, po potih, ki vam jih je začrtal stari odbor!

Zagorje. V nedeljo dne 4. februarja 1923 ob 14.30 pop. se vrši v gostilni g. Jana redni občni zbor Narodno-socialne Zveze. Vabimo vse tovariše, da se zbora polnoštevilno udeležijo.

„BERSON“ gumijevi

podplati in podpetniki

prihranijo Vaši obutvi
nad polovico popravil.

Glavna zaloga

DRAGOŽIN ROGLIČ

Maribor, Koroška c. 19, Telef. 157

Izdovalnica KARO-čevljev.

Montaža brezplačna.

Tedenske novice.

VSEM KRAJEVNIM ORGANIZACIJAM NSS. — Volitve so razpisane in treba bo stopiti v volilni boj, da pokažemo sadove svojega dosedanjega delovanja. Pred tremi leti smo ustanovili svojo Narodno-socialistično stranko, ki je nastopila že takoj pri volitvah v ustavotvorno skupščino leta 1920. Naša strankina organizacija je bila takrat še mlada in slaba, imeli smo komaj par krajevnih organizacij ki so pravzaprav temelj vsake stranke. Tekom zadnjih dveh let smo znatno napredovali. Sedaj pa je prišel čas, da se naše krajevne organizacije izkažejo. Predvsem je treba, da zbero čimprej svoje organizirane člane in si porazdele agitacijsko delo vsaka v svojem okolišču. Ta naj prevzame eno vas, drugi drugo, tretji tretjo itd., ne pa da bi se nanašali drug na drugega, nazadnje pa vsi skupaj ne storili nič. Določijo naj se takoj čuvarji škrinjic in javijo čimprej načelstvu. To je prvo in poglavitno, kar se mora takoj ukreniti pri vsaki krajevni organizaciji! Pa ne samo to! Ako v kaki sosednji občini še ni krajevne organizacije naše stranke, je treba takoj stopiti v stik z nekaterimi tamošnjimi zaupniki in če še takih ni, pridobiti novih, da bodo pri volitvah nastopali kot čuvarji naše škrinjice v tamkajšnji občini. Prepisati je treba predvsem tudi volilne imenike, ki jih bodo potrebovali čuvarji škrinjic. Nabirajte marljivo prispevke za strankni tiskovni sklad, da podprete izdajanje »Nove Pravde« in tiskanje potrebnih plakatov. Poleg tega pa morajo naše krajevne organizacije skrbeti za čimvečje razširjenje »Nove Pravde« s tem, da nabirajo nove naročnike in da posolajo sosedom svoj list, ko so ga sami prebrali. Naj ne bo gostilne, kavarne, brivnice itd., kamor zahajate, brez »Nove Pravde«. Ker bo slonelo vse agitacijsko delo na »Novi Pravdi«, je naša dolžnost, da jo v najizdatnejši meri podpiramo. — Krajevne organizacije in posamezni zaupniki, takoj na delo, da bo naš uspeh čim večji. Tekmujte, kdo bo bolj agilni!

Naše cenjene naročnike opozarjamo na notice v zadnji številki, da smo bili žal prisiljeni s 1. t. m. zvišati mesečno naročnino od 3 na 4 dinarje, kar naj blagovolijo upoštevati pri plačevanju. Kakor že zadnjič omenjeno smo morali zvišati naročnino radi ogromnih tiskovnih stroškov, ki nam jih je mogoče kriti le na ta način.

Impozanten protestni shod državnih nameščencev se je vršil — kedaj, kje? — Nikjer! O pač! — V Sevnici! Edino tam živi pečica zavednih nameščencev, drugi smo same mevrje! Ni torej čudno, da nam gre tako »izborna«, da ne menja z enim izmed nas niti zadnji berač, pač pa se boji, da mu ne postanemo resni konkurenti. — Vse potrebščine so se od zadnjega »izenačenja« plač — beseda izenačenje izvira od tod, ker do danes še nismo izenačeni s srbskimi tovariši — podražile od 100 do več kot 500 odstotkov. Hoteli smo pretekle nedeljo vendar enkrat protestirati proti brezvest-

nosti vlade, ki nas izigrava proti kapitalizmu, ki pa bo naposled z nami vred porl tudi državo in s tem samega sebe. Pa glej ga spaka! »Osrednja zveza«, ki se je že ves čas z vsemi štirimi branila sklicati shode, dobi v soboto iz Beograda brzovajko, da naj se shodi odpovedo, ker uslužbenstvo tako dobi vse, kar želi. In shodov ni bilo; menda iz tiste solidarnosti ki jo imajo gotovi ljudje okoli »Osrednje zveze« vedno v ustih. Posledica tudi ni izostala. Govoril se, da bo »gospodin minister finansija«, če bo slučajno mogel dobiti za to potrebno kritje, mogoče v »doglednem« času zvišal sedanje draginske doklade za 2 Din na dan. Saj se ni treba bati, da bi prišlo res do tega, kajti za državne uslužbence »nema budžetne mogućnosti«, pa vendar je že ta vest sama na sebi tako razžaljiva, da bi vendar morala izzvati v celokupnem državnem proletarijatu tisto samozavest in tisti ponos, ki se je nekoč zahteval od njega. Proč z vladinimi mešetarji, pustimo jih vladi! — Protidržaven element.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani. — Pri zelo obilni udeležbi društvenih članov na letošnjem občnem zboru je bil soglasno izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Tone Albin, delovodja; Podpredsednik: Galijot Simon, zidar; tajnik Skubic Franjo, zidar; blagajnik: Svetek Franjo, delovodja; odborniki: Babnik Jakob, vodov. inštalater; Strupi Lojze, vodnjakar; Svetek Ivan, tesar; Slabe Franc, zidar; Anžič Ivan, zidar; Blaž Rudolf, polir; Šefic Miha, polir; Brezovar Ivan, tesar. Namestniki: Galijot Rok, zidar; Devetak Franc, zidar; Gorenc Franc, delovodja; Anfolin Jože, delovodja; Prgl, računovodja; Birk Franc, delovodja; Vrhovnik Jože, delovodja. Zastavonoša: Babnik Ivan zidar. Veselični načelnik odsekov, Merljak Anton, delovodja. — Opaža se, da vlada med zidarji in tesarji domačini res veliko zanimanje za društvo ter ima opravičene nade, da se povzdigne na stališče, ki bo res odgovarjalo svojemu namenu. Letos praznuje društvo svojo 25 letnico dne 3. avgusta, na kar opozarja svoje člane ter prosi tudi vsa prijateljska društva, da to upoštevajo in ne prirajajo na ta dan veselje. Društva pa, ki žele sodelovati pri slavnosti, so vabljeni in dobrodošla že vnaprej ter prosi tozadevnih prijav. Pozivljamo vse člane pevce, da se takoj javijo v društvenem lokalu ob nedeljah, ker se prične pevške vaje. Zboru je dobrodošel vsak pevec, tudi če ni strokovni član. — Društvena članarina se je določila za redne člane po 10 Din, za vaje po 5 Din letno. Podporni člani plačajo po 25 Din letno. — Prosimo gg. podporne člane, da nam članarine za letos ne odrečejo ter ostanejo društvu naklonjeni. Članarina se bo v kratkem osebno pobirala. Redni člani plačujejo vsako 1. nedeljo v mesecu do 30. junija t. l. Opozarja se tudi, da so za pobiranje članarine odnosno nabiranje novih članov veljavne samo pole s podpisimi novega odbora. — Odbor.

Politični klub NSS ima svoj redni klubov sestanek v petek 9. t. m. v dosedanjem lokalu in ob isti že določeni uri. — Odbor.

† Ivan Perme. Na Grosupljem se je dne 23. januarja pri nakladanju smrtno ponesrečil naš odlični tovariš železničar Ivan Perme. V 31. letu ga je ugrabila nemila smrt. Za njim žalujejo žena in štirje mali otročki. Pokojniku bodi lahka zemljica, družini naše iskreno sožalje.

Dobrim srcem. Tovariše iz vseh krajev nujno naprošamo, da priskočijo na pomoč vdovi in sirotam pok. tovariša Ivana Permeta. Vsak najmanjši dar je dobrodošel. Darove sprejemajo vse krajevne organizacije in tajništvo NSS v Ljubljani. Na izrednem strankinem zboru je bilo v ta namen nabranih 355 dinarjev. Tovariši, darujte po svojih močeh!

Čevlji domačih tovarn Peter Kozina & Ko. z znamko »Peko« so najboljše. Zahtevajte jih povsod. Glavna zaloga na drobno in debelo: Ljubljana, Breg števil. 20 in Aleksandrova cesta št. 1. 88

Naša mladina.

V Zagorju ob Savi se je v nedeljo dne 21. jan. popoldne vršil v salonu gostilne Jan ustanovni občni zbor »Bratstva« ob izredno lepi udeležbi naše zavedne mladine. Vodil je občni zbor podpredsednik pripravljalnega odbora brat Anton Drnovšek, ki je v otvoritvenem govoru pozdravil predvsem brate goste iz Ljubljane in Trbovelj. Po poročilih funkcionarjev pripravljalnega odbora je predsednik osrednjega izvrševalnega odbora jugoslov. narodne socialistične mladine, brat Branimir Kozinc, poročal o delovanju celokupne organizacije ter po-

men »Bratstva« za izobrazbo delavske mladine. Brata Drolc in Šenlip sta zvala mladino k smotrenemu delu, brat Tavčar pa je opozarjal na disciplino v organizaciji. V imenu krajevne politične organizacije je pozdravil zborovalce tov. in brat Juh Leopold. V odbor mladega društva so bili izvoljeni sledeči bratje in sestre: Drnovšek Anton, predsednik; Svetec Aleksander, podpredsednik; Jelnikar Matevž, Kalšek Albin, Pišek Vilka, Škrlovnik Ciril, Vičar Jakob, Hace Julka, Šekš Minka, Kersnik Ivan, Aržišnik Anton in Kolenc Slavoj, odborniki; Drolc Vinko, Bazelj Franjo, Kepa Martin in Škrlovnik Franjo, namestniki; Juh Leopold in Hočevar Janko, pregledovalca računov. V odboru so sami mladi, idealni in agilni bratje in sestre, ki nam nudijo zadostno jamstvo za uspešen razvoj naše nove postojanke v korist naše delavske mladine in v prosep naše ideje. Živela zagorska narodna socijalistična mladina!

Gospodarstvo.

Koliko je vreden dinar?

	Ta teden	Prejšnji teden
100 švic. frankov stane	2075.—	2250.—
100 franc. frankov stane	680.—	720.—
100 laških lir stane	513.—	548.—
100 čeških kron stane	315.—	312.—
100 nemških mark stane	0.25	0.54
100 poljskih mark stane	0.36	0.40
100 avstrijskih kron stane	0.15	0.15
100 ogrskih kron stane	4.10	4.30
100 bolgarskih levov stane	72.—	58.—
100 dolarjev stane	10.800.—	11.400.—
100 angl. funtov stane	51.500.—	54.300.—

Razpredelnico čitajte tako: Ako hočete kupiti 100 nemških mark, morate dati zanje ta teden 25 para, prejšnji teden pa je stalo 100 nemških mark 54 para.

Carška borza:

	30. jan.	23. jan.
švicarski franki:		
100 dinarjev je stalo	4.60	4.15
100 franc. frankov je stalo	32.50	34.75
100 laških lir je stalo	25.40	25.55
100 čeških kron je stalo	15.40	14.85
100 nemških mark je stalo	0.012	0.03
100 poljskih mark je stalo	0.016	0.02
100 avstr. kron je stalo	0.0074	0.0074
100 ogrskih kron je stalo	0.20	0.20
100 bolg. levov je stalo	3.30	3.40
100 dolarjev je stalo	536.25	536.75
100 angl. funtov je stalo	2482.—	2498.—

Naš dinar se je zopet nekaj dvignil. Za nimivo je bilo opazovati, kako je vrednost dinarja skakala cel teden sem in tja. Videlo se je, kako se je naša vlada z vsemi močmi trudila, da bi dinar umetno dvignila in ga držala na neki višini. En dan se ji je posrečilo dvigniti dinar, drugi dan pa ga

je protišpekulacija že zopet potisnila k tlom. Tako je šlo cel teden in pojde najbrže še dalje.

Pri tem pa trpita država in narod brezprimerno. Pri tako nestalni vrednosti dinarja je vsaka kalkulacija izključena. Draginja raste in mora rasti. Če čita človek naše liste, kar pišejo o valuti, mora dati pač prav tistemu inozemskemu narodnemu gospodarju, ki je pred kratkim napisal v nekem velikem inozemskem listu članek o našem brezupnem gospodarskem stanju ter nazadnje pristavil, da tej državi ni pomagati, ker njeni državniki in politiki o gospodarstvu nič ne razumejo. In res je tako, ko bi naši listi vedeli, kake neumnosti prinašajo v gospodarstvo in ž njim zvezano valuto, bi jih bilo, tako milo, vendar malo sram.

Izdaja konzorcij »Nove Pravde«. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik Anton Brandner.

JADRANSKA BANKA, BEOGRAD

Delniška glavica: Din 60,000.000—
Rezerva: . . . Din 30,000.000—

Podružnice:

Bled, Jesenice, Prevalje, Sarajevo, Sibenik, Tržič, Zagreb, Cavtat, Korčula, Sarajevo, Sibenik, Tržič, Zagreb, Celje, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Dubrovnik, Hercegnovi, Jelsa, Ljubljana, Maribor, Metković.

Amerikanski odio.

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
Frank Sakser STATE BANK, Cortlandt Street 82. New-York City.
BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

PALMA

kaučuk potpe tnike in potplate

Zbirka opernih in operetnih tekstov.

Izšli so sledeči zvezki:

- Štev. 1. Tajnost.
- „ 2. Jenufa.
- „ 3. Seviljski brivec.
- „ 4. Gorenjski slavček.
- „ 5. Mefistofeles.
- „ 6. Prodana nevesta.
- „ 7. Nižava.
- „ 8. Vrag in Ktra.
- „ 9. Čarostrelec.

Izdala in založila

„Zvezna tiskarna in knjigarna“ v Ljubljani, Wolfova ul. 11.

Vsak zvezek stane 3 Din.

NAZNANILO.

Naznanjava cenjenemu občinstvu, da sva prevzela restavracijo hotela pri „Kroni“ v CELJU, Ljubljanska cesta 10.

Izborna vino, kakor tudi topla in mrzla jedila ter prenočišča so vsaki čas na razpolago.

Josip in Ivana Bizjak.

Cene solidne!

Prvovrstna postrežba!

Pozor! Ivan Bahovec, Ljubljana
Sv. Jakoba trg 7. Papir, galanterija, pisarniške potrebščine in vsakovrstne razglednice.

Antikvarijat, knjigarna **Hinko Sevar**
Ljubljana, Stari trg 34 83
kupi in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

(blizu frančiškanskega mostu). 37

Kravate, srajce, palice, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje.

Proda se posestvo z dobro idočo gostilno

ob glavni cesti, po zelo ugodni ceni
Naslov pove upravništvo „NOVE PRAVDE“.

A. LEČNIK

juvelir in urar.

CELJE Glavni trg 4.

Zimska sezija!

Velike množine zimskega blaga ravnokar doše.

A. & E. Skabernè Ljubljana Mestni trg 10.

Modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss.

Ljubljana, Mestni trg št. 19.

Perlo za dame in gospode.

98 Svila in modni nakit

Cene zelo zmerne.

Konfekcijska tovarna Fran Derenda & Cie., Ljubljana

Pisarna: Emonska cesta 8. telef. interurb. 313.
Tovarna: Erjavčeva cesta 2, nasproti dramskega gledališča. Telefon interurb. 294.
Najmodernejša in največja tovarna moških dežij in fantovskih oblačil.

77 Konkurenčne cene.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukič in drug

Ljubljana, Bohoričeva ulica 20

se priporoča za vsa

v to stroko spadajoča dela

76

Bonačev Beležni koledar

se dobi v vseh trgovinah s papirjem ali se pa naroča direktno v tovarni

Iv. Bonač sin, Čopova cesta št. 6.
Cena Din 15.—, s pošto Din 19.—.

Za vsa plesarska dela, lakiranje vozniških koles v ognju in lakiranje avtomobilov se priporoča

Tone Malgaj

Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 6.

ZALOGA ČEVLJEV

lastnega izdelka

DRAGOTIN ROGLIČ

MARIBOR, KOROŠKA C. ŠT. 19

: I. nagrada in zlata kolajna obrtne razstave, Maribor 1922. :

„KARO“

Varstvena znamka.

Deln. glavica: 30,000.000

SLOVENSKA BANKA, Ljubljana

Rezerve: nad 6,000.000

PODRUZNICE: Dolnja Lendava, Ljutomer, Maribor, Novisad, Vrhnika.

Stritarjeva ul. 9 v lastni palači.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

O. BERNATOVIC Ljubljana, Mestni trg 5.

O. BERNATOVIC

Konfekcijska trgovina

Tajinstveni morilec deklet.

(Pravica ponatisa pridržana.)

(Nadaljevanje.)

William se ozre še enkrat na nezavestno Molly, nato pa urnih korakov odide iz sobe. Eliza je ponesrečenko slekla ter jo z naporom vse svoje dekliske moči položila v že pripravljeno posteljo, ne da bi prenehala jokati.

»Oh, ničvredni Jim. Kako sem ga ljubila, v zahvalo me je pa izdajal in varal. Popolnoma prav se mu godi, da sedi v zaporu! Le prav dolgo naj ga priprejo, bo vsaj obujal kes, da me je tako lahkomišelnost varal. O, Jim, Jim, zakaj si mi to napravil? Ali ti ni bila ljubezen tvoje Elize dovolj? Gotovo ne, ker si se podal v nove pustolovščine!»

Tako je tožila in plakala deklica, dočim je Molly objel pravi, smrti podobni spanec. Le tupatam se je krčevito zgenila, toda oči ni odprla. Eliza je sedela ob njeni postelji, vendar njenega lepega obraza še ni opazila. Njene misli so se nahajale pri tujem ljubimcu.

Ah, če bi vedela, da leži tista neznanca, ki je omamila njenega Jima in katero ona tako iz srca sovražila, brez moči pred njo! Gotovo bi ubogo Molly neusmiljeno stresla in ravnala z njo vse drugače.

Jimov beg.

Medtem je igral Jim v zaporu prav posebno komedijantsko igro. Preje je večkrat divjal in razbijal, da sta se upala le po dva ječarja stopiti v njegovo celico. Divji mož je vedno tulil, kot bi bil obseden.

Sedaj pa je postal Jim tako krotek kot ovca. Niti besedice ni več črnil, ampak je igral vlogo skesanega grešnika z bistroumnostjo najboljšega igralca. Seveda govoriti ni hotel pod nobenim pogojem; ležal je navadno na svojem trdem ležišču s pobožno prekrižanimi rokami in udano proti nebu uprtimi očmi. Prva posledica njegove izbornosti zamisljene igre je bila ta, da mu jedil niso več podajali skozi linico v vratih, ampak mu jih donášali v celico. Sicer je bil Jim vkljenjen, toda matični ključki so vršili svojo dolžnost. Tako se mu je biko mogoče z lahkoto oprostiti verig, kadar je le hotel.

Toda najtežja ovira ga je še čakala. Moral je premagati še ječarja in ubežati iz zapore, kar je bilo vsekakor težko izvršljivo, ker sta vedno po dva ječarja prihajala v celico. Pod takimi okoliščinami seveda na beg niti misliti ni bilo. Namero, da prepiši omrežje na oknu, je kmalu opustil, ker je bilo za njegovo orodje predebelo.

Tisti dan, ko se je Molly Gordon po srečnem naključju rešila gotove smrti na podmornici, je ležal Jim v prav žalostnem razpoloženju na svojem ležišču. Mislil je na svojega drznega voditelja Jaka, ki mu je že poslal pripomočke. Mislil je pa tudi na svojo ljubico, lepo Elizo, katera stanuje v hiši, ki leži ob obrežni cesti.

»No, dekle se mora pošteno hudovati! Bogme, brez dvoma je morala zvedeti, da sem se dal speljati od vohunke. Svidenje najbrže ne bo posebno prirsčno. Toda predvsem moram priti iz te pasje luknje, potem se mi že posreči, da se pobotam z Elizo.«

Dočim so pode Jimu take misli v glavi, se jezi ječar zunaj prav pošteno nad svojim tovarišem, ki mu navadno pomaga pri razdeljevanju jedi. Seveda si je dotični tovariš malo storil iz hudovanja predstojnika, ker ga radi neke neprilike sploh ni bilo v poslopju, tako da je moral ječar, hočeš nočeš, danes sam nositi porcije po celicah. Seveda je precej časa trajalo, predno je razdelil vse porcije, gospodje jetniki so bili pa radi zamude prav pošteno razjarjeni.

Jim je takoj opazil, da se je moralo nekaj pripetiti, kar bi mu utegnilo pripomoči do prostosti. S pomočjo ključev se je v nekaj minutah oprostil verig, katere je pa seveda obdržal še na rokah in nogah ter potrpežljivo čakal, da vstopi ječar s svojim spremstvom v celico. Poteklo je precej časa, predno so zarožljali ključki v ključavnici ter se odmaknili močni zapah. Hiter pogled proti vratom je Jimu zadoščal; v svoje največje veselje je opazil, da je ječar brez spremstva.

»Sedaj ali nikoli!« si misli. »Take prilike pač ne bo tako kmalu!«

Še je ležal nepremično, toda s svojimi bistrimi očmi je opazoval vsako kretnjo, ki jo je napravil ječar. Ta se pa sploh ni nič zanimal za jetnika, ki je navidezno povsem mirno ležal na svojem ležišču, in pristopil k mizi v celici, da postavi na njo jed.

Na ta trenutek je prežal Jim. Brez najmanjšega šuma oprostil najprej roke, potem še noge železnih okovov. Še dobro sekundo ostane na ležišču, takoj nato se pa vzbudi v njem z vso silo želja po prostosti.

Z velikanskim skokom je že pri nič hudega slutečem ječarju. Kot kladivo udriha njegova močna pest in brez glasu se zgrudi ječar na tla. Jim mu vzame iz suknjiča robec ter mu zamaši usta, da ne bi mogel kričati. Z neverjetno naglico mu sleče nato suknjič in položi še vedno nezavestnega na svoje ležišče ter ga trdno poveže, da si ne bi odmašil ust. Njegovo delo je sedaj končano. Brž vrže s sebe še jetniški suknjič ter obleče ječarjevega. Ogloboko v obraz si posadi njegovo kapo in se urno odstrani iz celice. V vratih je tičal obroč s ključki. Kratke poglede po hodniku ga uveri, da ni na njem žive duše. Jim se je prav dobro zavedal, da mu je premagati še velikanske ovire, toda bil je trdno odločen, da pod vsakim pogojem poskusi nevarni beg.

Počasi koraka po jetniškem hodniku, kajti sedaj je bilo treba iti še mimo vratarja. Nihče se ne zmeni za navideznega ječarja, ki se prav globoko oddahne, ko dospo na dvorišče policijske postaje.

Največja ovira ga je pa čakala šele sedaj, kako namreč priti skozi glavna vrata, pri katerih stoji drugi vratar, ki natančno pozna vse osobe cele postaje in ječe.

Obotavljanje tu ne pomaga, zato se Jim hitro odloči.

»Ah kaj, pogum velja! Iz zidovja moram priti in če bi ga moral tudi preplezati.«

S hitrimi koraki se bliža glavnemu vходу. Toda smola! Velika zamrežena vrata so zaklenjena, vratar sam pa je mož levje moči, ki bi ga gotovo takoj premagal, če bi poskušal s silo. Jim se vsled tega ustavi neodločen na mestu, toda dolgo ni smel premisljati vsled nevarnosti, da pogreše ječarja in ga najdejo v njegovi celici; potem je izgubljen.

Že se hoče v svoji razdvojenosti približati vratom, kar zapazi v svoje največje veselje policijskega uradnika, ki se s ceste sem bliža vходу.

»A,« si misli Jim, »priložnost je zopet ugodna. Ko se mu odpro vrata, se zmuznem na cesto. To je edini izhod.«

V trenutku, ko je nameraval vratar odpreti vrata uradniku, katerega je natančno poznal, se tudi Jim prav na tihem priplazi za njegov hrbet. Njegovo ostro oko je premerilo razdaljo, in ko se vrata odpro, skoči kot blisk mimo začudenega vratarja — na cesto. Toda vratar niti za trenutek ne izgubi prisotnosti duha.

»Vrag naj me vzame, to vendar ni bil nitk uradnik! Pekel in žveplo — ubežnik!«

Z neverjetno naglico zaklene vrata in hiti za bežečim Jimom.

»Prjmite ga!« vpije. »Prjmite zločince! Nekaj ljudi skoči za njim. Toda Jim ni v zadregi. Tudi on vpije na vse grlo:

»Prjmite, držite zločince!«

Razočarani se mu ljudje umikajo, ker ga smatrajo za policijskega organa. Tako je trajala divja gonja nekaj časa. Zasedovalca in ubežnik — oba sta na vso moč kričala, in vse je mislilo, da teče Jim za ubežnikom.

Končno zapazi Jim stransko ulico, v kateri je poznal vsako skrivališče. Skoči v hišo in pride skozi njena druga vrata v drugo ulico. Bil je na varnem. Še nekaj ovinkov — nekaj prehodov skozi napol podrti barake in že je v Whitechaplu, svojem bivališču. Sedaj postane pa vseeno zelo oprezen, kajti v tem okolišju je kar mrgoleto policije. Njegova obleka, ki je obstojala deloma iz jetniške, deloma iz ječarjeve uniforme, jo morala vzbuditi pozornost. Naenkrat se spomni na stari vlačilec, na katerem so se navadno shajali Jak in njegovi drugje. Par skokov in že je na ladji. Z malo kletvico vrže ječarjev suknjič in kapo raz sebe. Golorok se poda v ladijsko kajuto.

Samo eden tovarišev je bil navzoč in sicer znani krovce. Sedel je pri polnem kozarcu groga in se ni malo začudil, ko ga prišlec srčno objame.

»Dick — vpraži sin! Svoj živ dan Ti ne pozabim, da si mi vthotapil orodje v ječo. Hvala bogu, iz pasje luknje sem pobegnill!«

»Jim, je-li to mogoče, si res Ti?«

»I seveda, misliš da je moj duh? Sam sem tak, kot sem,« odgovarja Jim veselega obraza. »Toda prosim Te, dovolj, da izpilim tvoj grog. Osem dni že nisem vžival drugega kot vodo in prežganko, brll!«

Dick se prav iz srca nasmeje, videč, da je pijaca z enim požirkom zginila v Jimovem grlu.

»Jak pač ne bo malo vesel!« vzklikne Dick. »Tako sem uvidel, kako to čišla. O, prav gotovo bi bil sam udrl v ječo, da te osvobodil.«

»Seveda — seveda« odvrne Jim ginjeno. »Jak je mož, kakršnega si želimo, on ne zapusti nobenega svojih drugov.«

»Povej mi Dick, prične Jim, ko se je poleglo veselje svidenja, »kako je to, da si sam tukaj?«

»Seveda« zamrma Dick, »čakam na Bena, da greva zasledovat lopova Clifforda!«

»Tako — tako, no to bodi zopet moj posel! Clifford je moja specialiteta. Še nekaj, Dick! Povej mi, kako je z mojo Elizo, kaj je rekla?«

»Ona ve že vse!«

Jimov obraz se pomenljivo podaljša.

»Tudi to, da me je dekle ujelo v past?«

»Da, tudi to ve!«

»Lepa reč bo nastala iz tega« se huduje Jim sam nase.

»Z Elizo, čeprav je tako srčkana, se ni igrali. Na cesti ob zapadnem obrežju se pač ne smem tako kmalu pokazati.«

»Jaz ti to tudi prav resno odsvetujem. Človek ima samo dvoje oči in kakor sem čul — je Eliza že zagrozila, da ti izpraska tvoje modre oči, in tudi več drugih podobnih reči je pripovedovala.«

»Krasni izgledi! O, jaz bedak, da sem se zagledal v tisto lepo deklico, ki je bila v službi policije. Imenovala se je Molly Gordon, vrag vedi, če je to njeno pravo ime, dvomim.«

»Pa zakaj si golorok?«

»Naravno, saj sem dospel na ladjo kot ječar. To je vse v zvezi z mojim begom. Čuj, da Ti povem!«

In Jim prične pripovedovati o svojem zadnjem doživljaju tako živo, da se je moral njegov tovariš pogosto prav glasno smejati.

»No, ječar si pač lahko čestita. Brez dvoma prejme pošteno lekcijo in morda še zabavo, da bo moral danes do večera vkleknjen ležati na trdem ležišču.«

»To je tudi pošteno zaslužil. Niti misliti si ne moreš, kaj mi je vse dajal za hrano — feji! — Krompir, prežganko, ješprenj in kot pljačo čisto vodo, vrag ga vzemi!«

»Ubogi mož!« meni pomiljevalno Dick.

»Da! In vse to je zakrivila vražja deklica Molly,« se huduje Jim. »No, samo enkrat naj jo zalotim. Veruj mi, tedaj bom tudi jaz enkrat igral Jakovo vlogo!«

Jak se zahvali policiji.

Jetniški vratar se je končno po svojem brezuspešnem lovu vrnil popolnoma upchan na policijsko postajo. Samoobsebi umevno, je dogodek takoj javil na pristojnem mestu. Medtem je ubogi ječar ležal na trdem ležišču, vkljenjen v verige in okove. Ker je imel usta zamašena, ni mogel klicati na pomoč, nahajal se je v prav mučnem položaju. Že zdavnaj se mu je vrnila zavest, imel je vsekakor ne ravno prijeten občutek, da se nahaja sedaj na mestu Jakovega tovariša. Ako ga ne bodo iskali, je čisto gotovo, da bo moral v tem položaju čakati do večera. Toda tako dolgo vendarle ni trajala njegova preizkušnja.

Na hodniku postane prav živahno, večkrat čuje, da ga kličejo po imenu. Ker mu je pa Jim z neverjetno pozornostjo zamašil usta se tudi pri najboljši volji ne more oglašiti, temveč se mora zadovoljiti z mrmranjem. Seveda pa njegovega mrmranja ni bilo čuti skozi debela vrata. Ječar tudi prav dobro čuje, kako odpirajo posamezne celice. Sedaj zarožljajo ključki v vratih njegove celice. Večje število policijskih organov vstopi; s strahom mrmranje, kaj je napravil Jim. Ponovno mrmranje Jim razjasni do dobre situacije. Hitro potegnje odedo z ubogega ječarja in mu odstrani robec iz ust, da more govoriti.

Pred njim stojita — kriminalni šef in detektiv Davis v največjem razburjenju.

»Kje je jetnik?« kričita nad ječarjem, še vedno vkljenjenim z verigami in okovi.

»Ne vem« odgovarja vzdihovaje in težko sopeč. »Prišel sem z jedjo v celico. Komaj sem jo postavil na mizo, ko sem dobil od zadaj tak udarec po glavi, da sem se nezavesten zgrudil na tla. Ko sem se zbudil, sem se nahajal na ležišču kot me še sedaj vidite.«

Kriminalni šef in Davis zapustita molče celico, dočim ostali oprostje ječarja verig.

»Davis, Jak je posebljen vrag. Če že njegovi tovariši vrše tako drzne čine, kako zvit mora biti šele njihov vodja. Zločinec si je nadel ječarjev suknjič in kapo, le tako je mogel pobegniti!«

Tedaj pa že stopi iz celice verig oproščeni ječar — brez pokrivala in golorok. V divji razburjenosti prične Davis nesrečneža oštevati.

»Ali vam nisem vedno zablčeval, da bodite pri tem jetniku posebno oprezní, he? Mesto tega ste celo zanemarili najenostavnejše varnostne odredbe. Vi za tako odgovorno mesto sploh niste sposobni!«

Prestrašeni ječar odgovori tarnajoč:

»O bog, Vaša milost! Jetnik je bil vendar tako miren. Zadnji čas je vedno ležal na ležišču s prekrižanimi rokami. Bil je tako pohleven kot ovca!«

»Lepa ovala« zakriči razjarjeni detektiv. »Ukaniti ste se dali od zelo nevarnega zločinca. Kje neki je mogel dobiti orodje za svojo oprostitev?«

Redar, ki baš pride iz celice, reši to zamotano zagonetko. V rokah ima večje število ključev in dve plii.

»Vse to je bilo skrito v ubežnikovi slamnici,« odgovori na vprašanje kriminalnega šefa.

»Kaj? Saj to ravno tako izgleda, kot bi bil imel v jetnišnici sami pomočnika. Odgovorite!« kriči nad prestrašenim ječarjem.

»Kdo je prišel z jetnikom v dotliko?«

»Nihče, nihče!« zatrjuje prestrašeni ječar. »Če bi ne bili že tako dolgoletni in preizkušeni policijski organ, bi skoro mislil, da ste sami prinesli jetniku orodje. Toda to je izključeno, preostaja tedaj le še brezmejna površnost!«

Ubogi ječar je šklepetal z zobmi, če je le pogledal svojega razkačenega predstojnika.

»Vaša milost, prisegam, da ni nihče drugi imel pristopa v celico kot jaz in moj tovariš. In na tega se morem popolnoma zanesiti!«

»In vendar je moral nekdo tu biti!« se huduje šef. »Povejte mi takoj, kdo je bil v tem času, odkar se je nahajal jetnik v celici, v tej hiši.« »Samo policijski uradnik,« jeclja ječar ves preplašen, »sicer nihče — ja, pa krovce je popravljaj streho.«

»Krovce?« ponovi z začudenjem kriminalni šef.

»Da, Vaša milost, Bil je mlad in je nekaj ur pridno delal na strehi. Mimo celice pa sploh ni šel.«

»Pojdite takoj v pisarno!« zapove kriminalni šef bližnjemu stražniku, »in polzvejte, če je bil krovce naročen!«

V kratkem se vrne redar in javi:

»Gospodje v pisarni o tem nič ne vedo. Krovca ni nihče naročil.« — »Sedaj mi je vse jasno!« se raztogoti šef. »Krovce je bil istotako Jakob pomočnik, ki je na sedaj še nepojasnen način vthotapil svojemu zaprtemu tovarišu v celico najdeno orodje. Morda s strehe. Človek mora res priti pri tem ob pameti!«

Redarji, ki pri pobegu niso bili prizadeti, so se pri prvi priložnosti skrivaj izmuznili. Ostal je le še ubogi ječar, in nani se je izlila vsa jeza kriminalnega šefa, ki je obkladal vsega prepadenega podložnika z raznimi, ne posebno lepimi primiki.

»Idlva, Davis! Že vidim, da ti ljudje niso niti zmogni stražiti jetnike. Če se posreči vjeti Jaka, bova imela vsekakor posebno čast, donášati lopovu še prežganko v celico, samo da nam zopet ne pobegne!«

Ječar se prav pošteno oddahne, ko se odstranita. Ker jima pa po naključju pride nasproti poduradnik, ki je bil na cell zadevi ravno tako nedolžen kot novorojeno dete, pričneta tudi tega nesrečneža obdelavati, samo da zneseta nad nekom svojo nejevoljo.

Toda jeze kriminalnega šefa se ni bilo konec. Še istega dne zvečer prinese pisarniški uradnik odprto pismo v privatno sobo visokega uradnika.

»Od Jaka,« reče pomembno.

»Kaj? — Ali že zopet naznanja umor?«

Na obrazu uradnika je bilo opaziti čudne poteze.

»Ne! Današnje pismo vsebuje vse kaj drugega. Jak se zahvaljuje!«

»Zahvaljuje?«

Davis, ki je bil ravno navzoč, pristopi in čita obenem s šefom:

Prešlavlvi londonski policijski oblastil!

Enega izmed mojih tovarišev ste v obsežnih prostorih jetnišnice skozi teden dni hranili na državne stroške in ker visoko čislam zapoved uljudnosti, se vam hočem za to prilaznost najprirsčneje zahvaliti.

Zalibog, moj tovariš ni bil posebno zadovoljen s hrano, posebno se je pritožil, da se je jedilni list premalo izpreminjal, dobival je namreč zjutraj samo kruh s prežganko, zvečer pa prežganko s kruhom. On se pač bolj navdušuje za blitek in razne pečenke.

Ker tudi sicer ne sprejemam daril, bi vam rad priložil mal znesek kot odškodnino za škrobno prehrano, toda pri cell zadevi sem imel več izdatkov in sicer: za matične ključke, pile in več drugega. Zato mislim, da je moj dolg poravnán. Saj imate Vi orodje, jaz pa zopet svojega tovariša. Zalibog moram še povdariti, da je pri Vaši prehrani izgubl nekaj funtov na težl. Toda to bo že zopet pridobil!

Vam posebno udani

Jak.
e rib.]

Vojno navdušenje boljševikov.

(Po »Arbeiterzeitung«.)

Na četrtem kongresu moskovske internacionale se je med drugim razpravljalo tudi vprašanje revolucionarne vojne, odnosno vprašanje pravice do rdeče intervencije. Komunistično povedano: nastalo je vprašanje, če imajo sovjetska Rusija in druge njeje pridružene sovjetske republike pravico napasti druge države z namenom, da bi tudi tam vzpostavile ruskemu podobno režim. Kako izgleda to pravo v praksi, so boljševiki v vsi grozoti pokazali o priliki napada na Georgijo. Kar so boljševiki zagrešili nad Georgijo, to hočejo sedaj proglasiti za teoretično načelo vsega svetovnega komunistično navdahnjenega proletarijata. Toda ta rdeča intervencija ne pomenja samo, da ima sovjetska ruska armada pravico do napada na kako drugo državo, marveč, da je proletarijat v napadeni državi dolžan podpirati napadalca, ker je ta napadalec sovjetska Rusija. Pa niti s tem načelom se ne zadovolje rdeči vojskovodje, čeprav vodijo pravzaprav le papirnato vojno, ampak gredo v svojih stremeljenjih še mnogo dalje, ker proglašajo, da ima sovjetska Rusija, oziroma kaka druga v njihovem smislu ustanovljena država tudi pravico sklepati vojaške zveze s pod meščansko upravo stoječimi državami v vojne svrhe in da se ima v takih slučajih proletarijat meščansko upravljane države z vso silo zavzeti za vojno in njen zmagoviti konec. To pa iz razloga, ker buržuazije, ki sklene vojaško zvezo s sovjetsko republiko, po boljševiških receptih ni več smatrati za nasprotnico proletarijata, tudi ne v slučaju, če žene ta buržuazija proletarijat v smrt na bojnih poljanah.

Dosedaj je javnost prav malo izvedela o razpravah o tem vprašanju na kongresu v Moskvi. Ko pa se je vrnila delegacija fran. komunistične stranke v Francijo, ni mogel član te delegacije Ferd. Faure teh načel nikakor pojmiti, in je zahteval, da se tozadevni govori in resolucije objavijo. Ker se pa njegov želji ni ustreglo, je sedaj v svojem časopisu »Reveil du Peuple« sam objavil tozadevni del Bucharinovega poročila na moskovski konferenci. Kot objavlja Faure, je Bucharin na štirinajsti seji tega kongresa med drugim izvajal sledeče:

Pravzaprav ni nikake razlike med posojlom in vojaško zvezo. Trdim celo, da smo že dovolj močni, da moremo skleniti zvezo s to ali ono meščansko vlado, da potem s pomočjo meščanskih držav vržemo kak drug meščanski režim. To vprašanje je za nas vprašanje čiste strategične in taktične oportuniteti (izrabljanja ugodne prilike), ki mora biti v našem programu nedvoumno izražen. Vzemimo slučaj, da je sklenjena vojaška zveza z meščansko državo, potem je dolžnost sodrugov v vseh državah, da po svojih močeh prispevajo in

osigurajo zmago zaveznic. Vzemimo, da tokom vojne pomeđe proletarijat z buržuazijo zvezne države, potem nastane drug problem, o katerem mi menda ni treba s tega mesta podrobneje razpravljati, ki pa leži takorekoč na dlani.

Drugo taktično vprašanje, o katerem moramo razpravljati, je vprašanje o pravici rdeče internacionale. Po mojem naziranju je to vprašanje odločilne važnosti za vse komunistične stranke. Ves svet govori o »rdečem militarizmu«. Potrebno je, da v svojem programu pripoznamo pravico vsake proletarske države do rdeče intervencije. (Medklic Radeka: Ti si polkov častni polkovnik, zato govoriš tako!) V komunističnem programu proglašamo, da mora postati proletarijat gospodar sveta. Toda do tega cilja ne pridemo z rokavicami v rokah, ampak ga moremo doseči le z bajoneti in puškami. Razširjenje sistema, ki tvori podlago vsaki rdeči oboroženi sili, je istovetno z razširjenjem socializma, z naraščanjem revolucionarne proletarske sile. Pravo do rdeče intervencije je pod gotovimi pogoji edine tehnične narave, če se ravno pokaže možnost take intervencije.

Potem je razlagal Bucharin svoje nazore o pacifizmu (svetovnem pomirjenju) in o rdečem militarizmu. Tako je izvajal: Ta politika, ki se vedno ravna po ugodnih prilikah, nima nič skupnega z načelnim pacifizmom. Ravno nasprotno: komunistična internacionala izrecno pripoznava pravico proletarskih republik, da v interesu izžemanih in zatiranih vodijo politiko intervencij. Tudi obrambno vprašanje domovine izgleda danes vse drugače kot ob izbruhu svetovne vojne, predno smo ustanovili proletarsko državo. Predvsem je dolžnost proletarijata vseh držav da se postavi v bran za edino našo proletarsko državo in da sodeluje pri razširjevanju osnovnih temeljev naše države, ker se ravno s tem razširja podlaga internacionalne revolucije.

Ker tedaj načeloma ni ovire, da se stvori koalicijska (zveza) med meščanskimi in proletarskimi državami, se mora vprašanje, kako stališče naj se zavzame pri izbruhu vojne, v vsakem posameznem slučaju posebej presoditi, ter odločiti po načelu oportuniteti.

V francoskem socialističnem časopisu vzbujajo ta poročila samoumevno velikansko pozornost. Kajti povsem jasno je, da za temi abstraktnimi in teoretičnimi (miselnimi in znanstvenimi) trditvami tiče povsem določene, stvarne politične kombinacije, namreč vprašanje nemško-ruske zveze, pri čemur se niti ne računa z dejstvom, da bo Nemčija že v trenutku, ko se sklene taka zveza, država s proletarsko vlado, ampak da more s sovjetsko Rusijo priti do vojaške zveze, tudi v slučaju, da bi imel Nemčijo v rokah Stinnes ali Hindenburg.

Iz izvajanj Bucharina pa sledi, da ni dolžnost samo nemškega proletarijata, če bi v takem slučaju zapovedovala zveznim armadam Trocky in Hindenburg, da se odzove mobilizaciji, am-

pak da mora francoski proletarijat v tem slučaju vse podvzeti, kar bi omogočilo vpad zveznih armad t. j. nemških imperijalistov in ruskih boljševikov v francosko ozemlje.

Dočim tedaj internacionala »socialističnih izdajalcev« kliče ves proletarijat za slučaj vojne na boj proti lastni buržuaziji in hoče pretečo vojno nevarnost premeniti potom generalne stavke v socialno revolucijo, so prišli boljševiki tako daleč, da so si izmislili posebne teorije, na podlagi katere bi gnali nemški ali pa tudi proletarijat kake druge države v klavnico pod vodstvom raznih militaristov, samo če to služi namenom sovjetskih mogotcev.

Klic umirajočih.

(Iz Sevnice.)

Državni nameščeneec — ta zasmehovana uboga para — bi bil moral preteklo nedeljo javno protestirati proti nečimvenim krivicam glede njegovega gmotnega položaja in sprejeti resolucijo z zahtevami po nemudni odpomoči. A glej ga, spaka! Sobotne novine prinesejo tako sladke bonbončke iz Beograda, da je državnim nameščencem namah prešlo veselje do protestnih zborovanj, določenih preje za celo državo. Finančni minister je baje »osvojil« vse naše zahteve. Dal nam bo — pravijo — deset milijonov dinara mesečno več ter izenačiti hoče stanarino, doklade in to in ono; protestnih zborovanj torej ni treba in bi bilo škoda za čas in trud. In državni nameščenci menda res niso povsod zborovali in niso protestirali, ker — gospod finančni minister je obljubil... Za te obljube si bomo sedaj lahko »osvojili« zdravje, ki je vsled pomanjkanja in gladovanja že napol jetičnim nameščencem v prvi vrsti potrebno, potem perilo, ki ga v marsikateri rodbini več ne poznajo, pa če ga imajo, je krpa pri krpi, raztrgano in slično pajčevini; obleko, ki si je izza predvojnih časov nismo več mogli omisliti in še marsikaj drugega si bomo »osvojili«; res, zlati čas zdaj param revnim pride.

Pa vsi ne verujemo takim in enakim obljubam, zato smo v Sevnici kljub temu zborovali ter sklenili in podpisali sledeči klic umirajočih:

Resolucija

sprejeta o priliki protestnega zborovanja državnih nameščencev, železničarjev in upokojencev v Sevnici dne 28. januarja 1923.

1. Ugotavljamo, da je prištevati državne nameščence po pretežni večini narodnozavednim inteligentom ter da tvorijo precejšen, morda večinski del naše narodne inteligence.

2. Ugotavljamo, da se je baš naša inteligenca v prvi vrsti borila proti državnemu nasilju avstro-ogrške monarhije ter delovala za njen razpad.

6. maja, dan po otvoritvi državnih stanov, se je podalo plemstvo in duhovščina vsak v svojo zbornico ter so se konstituirali. Tretji stan, kateremu so odkazali radi njegovega številnega zastopstva zborovalno dvorano kot največji prostor, je čakal tu na ona dva stanova, smatral svoj položaj kot provizoren, svoje člane kot domnevne poslance in ni podvzel ničesar, dokler se ne združita z njim ona dva stanova. Sedaj se je pričel znameniti boj, katerega izid je moral odločiti, če se bo resolucija nadaljevala ali izostala. Vsa prihodnost Francije je bila odvisna od tega, če se stanovi združijo ali razdvoje. To važno vprašanje se je načelo pri overovljenju pooblastil. Ljudski zastopniki so po pravici zahtevali, da se to vrši skupno, kajti tudi za slučaj, da ne pride do združenja stanov, zanima neovržno vsakega posameznega zastopnika presoja pooblastil drugih stanov; zastopniki privilegiranih stanov pa so zopet trdili, overovljenje se mora vršiti ločeno, ker so stanovi faktično med seboj ločeni. Uvideli so, da bi en sam skupen nastop pozneje onemogočil vsako ločitev.

Prostaki so postopali previdno, s prevdankom in z odločno stanovitnostjo. Svoj cilj so dosegli šele po velikih naporih, ki niso bili brez nevarnosti, počasi so si priborili nekaj manjših uspehov. Sistematično brezdelje, za katero so se odločili takoj spočetka, je bilo najpametneje in najsigurneje sredstvo;

3. Uvidevamo, da je radi tega tudi dolžnost intelektualcev, da sprejmejo pred drugimi naše gospodarske neprilike vsled dolgoletne vojne in političnih izmenemb ter da vzamejo nase glavni delež porodnih bolečin naše mladice nacionalne kraljevine.

4. Ugotavljamo, da so državni nameščenci s svojim trpljenjem to obvezo do sedaj v polni meri izpolnili, da so živeli zbog pičlih svojih službenih prejemkov ter ob vrtoglavo naraščajoči draginji borno, za državne uradne funkcionarje nedostojno, njim potrebni avtoriteti kvarno življenje najsiromašnejših proletarcev ter ob porogljivem pomilovanju drugih v blagostanju ali celo v razsipni razkošnosti živečih slojev.

5. Ugotavljamo, da poteka danes že peto leto tega našega mukotrpnege stanja, da je kupa našega trpljenja in našega ponižanja vrhoma polna ter da je ta doba predolga in krivična.

6. Prosimo odločujoče državne faktorje, da se nam izplača za pokritje najnujnejših trenutnih izdatkov ter kot takojšnja pomoč v svrhu odvrnitve pretečih tožb in eksekucij — brez odloga enkratni prispevek v iznosu enomesečne plače z vsemi dokladami.

7. Prosimo dalje odločujoče faktorje v državi, da naredo enkrat konec našemu trpljenju, našim gmotnim skrbem, tirajočim nas v obup, ter da čimprej uredijo naše gmotno stanje tako, da bomo mogli živeti od bližnje okolice gospodarsko neodvisno življenje z onim zanosom in ono avtoriteto, ki je potrebna za izvrševanje državne oblasti in državnih funkcij. V ta namen smatramo za enkrat potrebno najmanj 150 % povišanje naših službenih prejemkov z vsemi dokladami.

8. Izjavljamo, da je obupni klic protesta nižjih uslužbencev proti maksimiranju rodbinskih doklad povsem upravičen ter prosimo solidarno z njimi, da se ta nesocialna uredba takoj uklne z naknadno veljavnostjo izza 1. maja 1922.

9. Izjavljamo, da gmotno ne prenašamo nikakega povišanja najemnin po členu 16 pravilnika k stanovanjskem zakonu in da odklanjamo vsako zvišanje dotlej, dokler stanovanjskih najemnih ne prevzame v svojo plačilno obvezo država sama.

Prosimo zajedno, da se stanovanjski zakon izpremeni odnosno popolni v tem smislu, da bo državnim funkcionarjem in njihovim družinam pod vsakim pogojem zasigurano bivanje na kraju njihovega službovanja.

10. Zahtevamo čimprejše uzakonjenje službene pragmatike.

11. Zahtevamo pravično reguliranje davčnega cenzusa za sluge in delavce (petdinarski davek) glede rodbinskih doklad.

Sevnica, dne 28. januarja 1923.

Sledi 59 podpisov.

F. A. Mignet:

6. nad.

Zgodovina francoske revolucije.

1789—1814

Od 5. maja do noči 4. avgusta 1789.

Državne stanove je skušal dvor uničiti, nikari da bi hotel njihovo poslovanje urediti. Ljubši mu je bil slučajni odpor velikih zborov v državi, kot da bi delil moč s trajno skupščino. Razlika med posameznimi stanovi je pospeševala njegove nakane; računal je s tem, da bo podžigal med njimi nesložnost in onemogočal njihovo delovanje. Državni stanovi niso imeli radi svoje napačne organizacije nikdar uspeha; dvor je torej tembolj upal, da se bo to ponavljalo, zlasti še, ker prva dva stanova nista hotela pristati na izboljšanja, ki jih je zahteval tretji stan. Duhovščina je hotela obdržati svoje privilegije in bogastvo; uvidela je pač, da bi morala več žrtvovati, kakor bi ji bilo mogoče pridobiti. Plemstvo zopet se je prav dobro zavedalo, da bi moralo tudi v slučaju, da zopet pridobi svojo že zdavnaj izgubljeno politično neodvisnost, odstopiti ljudstvu več, kot bi se dalo odvzeti kraljevi oblasti. Nova revolucija naj bi se izvršila skoraj izključno v korist tretjemu stanu in prva dva stanova sta bila pripravljena združiti se z dvorom proti njemu, kakor sta se pred kratkim zvezala z njim proti dvoru. Korist sama je povzročila, da

sta se postavila sedaj na to nasprotno stališče ter se pridružila vladarju, ne da bi ju bila dovedla do tega udanost, ampak iz istega razloga, iz katerega sta zagovarjala malo prej ljudstvo — ne da bi se ozirala na obči blagor.

Dvor si je prizadeval na vse kriplice, da bi ohranil plemstvo in duhovščino pri tem razpoloženju. Poslance teh dveh stanov je obsipaval z vse mogočimi udvornostmi in jih zapeljeval, kakor je vedel in znal. Družba, ki so jo posečale najodličnejše osebe, se je zbirala pri grofici Polignac (Polinjá); najodličnejši člani obeh stanov so bili njeni gostje. Tu so pridobili d'Eprennila (Depremnila) in d'Entraiguesa (Dantregija), ki sta najbolj goreče zagovarjala prostost v parlamentu oziroma pred državnimi stanovi, ki pa sta bila od tlej dalje njena najhujša sovražnika. Tu se je določila noša za poslance vseh treh stanov, ki so jih skušali ločiti najprej z etiketo, potem z intrigami, na posled s silo. Dvor je bil prežet spominov na stare državne stanove; mislil je, da mu bo mogoče urediti sedanost po preteklosti, da se bo pokoraval Pariz pred vojsko, poslanci tretjega stanu pred plemstvom, državno skupščino pa da bodo obvladali z razdelitvijo stanov. V to svrhu so hoteli urediti zopet stare šege, ki naj bi povzdignile sijaj plemstva, prostake pa ponižale. Tako so si domišljevali po prvi seji, da so s tem vse preprečili, ker niso nič dovolili.

so slučaj, ko je treba samo počakati, pa se zmaga. Tretji stan je bil enoten in je tvoril po številu polovico državnih stanov. Plemstvo je imelo v svoji sredi člani, ki so se nagibali k ljudstvu, večina duhovščine, ki je obstojala iz nekaj miroljubnih škofov in iz mnogoštevilnega razreda župnikov, tretjega cerkvenega stanu, je bila tudi naklonjena prostakom. Utrujenost mora naposled dovesti do združenja, je upal tretji stan, bali pa so se tega škofje. Zato so se ponudili 13. maja za posredovalce. Toda posredovanje ni imelo uspeha, ker plemstvo ni hotelo glasovanja po glavah, prostaki pa ne po stanovih. Zato so plemiči prekinili posredovalne seje, ki so se brezuspešno vlekli do 27. maja.

Dan po tem sovražnem sklepu pozovejo prostaki, ki so medtem sklenili, da proglašajo svoj zbor za narodno skupščino, duhovščino v imenu Boga, miru in javnega blagra, da naj se združi z njimi. Prestrašen skuša dvor zopet vzpostaviti pogajanja. Prvi posredovalci dobe nalogo posredovati med stanovi, ministrstvo naj bi izravnavalo spore med posredovalci. Tako so bili stanovi odvisni od posredovalne komisije, ta je imela zopet za razsodnika kraljevi svet. Nova pogajanja niso imela nič ugodnejšega uspeha od prejšnjih; zavlačevala so se brez konca in kraja, ne da bi ta ali oni stan kaj popustil. Naposled jih je plemstvo uknilo ter potrdilo vse svoje sklepe. (Dalje prih.)